

Forenkling af den overordnede styring af beskæftigelsesområdet

Indhold

Dokumentet indeholder følgende ideer til forenkling af den overordnede styring af beskæftigelsesområdet:

- 1. Afskaf skærpet tilsyn og reducer andre typer af tilsyn**
Fokus skal være på borgerens individuelle behov fremfor om vi har gjort det vi skal til tiden.
- 2. Besparelse udmøntes med størst fokus på administrative ressourcer**
Den borgernære indsats skal rammes mindst muligt. I stedet skal der kigges på overlap i opgaver mellem ministerie, styrelser, arbejdsmarkedskontorerne og kommunerne.
- 3. Frihed for kommunerne ift. organisering af indsatsen**
De meget detaljerede regler om hvordan beskæftigelsesindsatsen skal organiseres bør ophæves. Der skal udvises tillid til kommunerne til at tilrettelægge en meningsfuld beskæftigelsesindsats for borgere og lokale virksomheder.
- 4. Sammenhæng ml. ansvar for indsats og økonomi – Forsikrede ledige**
Ansvar for indsats og økonomi skal følges ad. A-kasserne har overtaget ansvaret for samtaler de første 3 måneder af ledighedsperioden for forsikrede ledige. Refusionsreglerne er ikke ændret, hvorfor kommunerne bærer det økonomiske ansvar hvis ledighedsperioden øges.
- 5. Borger skal mødes med tillid og værdighed**
Alle borgere skal mødes med tillid og værdighed. Mødet mellem borger og jobcenter skal have fokus på drøftelse af muligheder om vejen frem mod job eller uddannelse fremfor regler og sanktioner.
- 6. De mest udsatte borgere skal have en mere sammenhængende indsats**
Der er behov for forenkling af lovkomplekset for de borgere, der skal have en indsats på tværs af beskæftigelsesloven og serviceloven. Altså én indsats - én Plan.

1. Afskaf skærpet tilsyn og reducer andre typer af tilsyn

Henvisning	Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen Kap 3a-3b Alle typer af tilsyn på beskæftigelsesområdet.
Forslag til løsning	<ul style="list-style-type: none"> • Reglerne om skærpet tilsyn i forbindelse med samtaler og tilbud afskaffes. • Herudover bør alle former for tilsyn på beskæftigelsesområdet kortlægges og reduceres kraftigt.
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Indsatsen i kommunerne styrkes ift. det borgervendte arbejde. • Kommunerne fastholdes ikke længere i proceskrav. Det vil sige handlinger overfor borgeren, der ikke er borgers behov i den konkrete situation, afskaffes • Tid der i dag bruges på mange forskellige typer af tilsyn kan reduceres
Begrundelse	<p>Skærpet tilsyn: Resultatindikatorer og fokusmål har fået alt for stor betydning for både styring af og praksis i kommunerne.</p> <p>Kommunernes fokus rettes mod processkridt "<i>har vi gjort det vi skal til tiden</i>" i stedet for at have fuld fokus på borgerens konkrete og individuelle behov målrettet arbejdsmarkedets behov. Det skal der ændres på.</p> <p>Refusionstrappen på beskæftigelsesområdet er allerede et effektivt styringsredskab overfor kommunerne. Efter 52 ugers offentlig forsørgelse betaler kommunerne selv 80% af forsørgelsesudgiften. Hertil kommer, at da staten kompenserer kommunerne under et, giver området 'overskud', hvis en kommune klarer sig bedre end landsgennemsnittet, og underskud hvis kommunen klarer sig dårligere. Økonomisk er der altså allerede i dag meget store incitamenter til at få borgere varigt i beskæftigelse.</p> <p>Der er ganske enkelt ikke behov for at styre både på fokusmål og resultatmål (refusioner), som det sker i dag. Der er behov for i højere grad at høre, om borgere føler sig hjulpet, og dette sker bedst i den direkte dialog mellem borger og jobcenter. Kommunerne skal måles på resultater og ikke på proceskrav.</p> <p>Andre typer af tilsyn: Der bruges i dag alt for meget tid på forskellige typer af tilsyn, der føres af forskellige myndigheder fx Ankestyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, STAR, Regionale arbejdsmarkedskontor, Rigsrevisionen samt interne tilsyn foretaget af kommunen selv.</p> <p>Typer af tilsyn skal kortlægges, sammentænkes og mindskes. Formålet med tilsynet skal stå helt klart med et mål om at understøtte kerneopgaven i jobcenteret.</p>
Andre bemærkninger	(Reformkommissionens anbefaling 2.2.a.) I regeringens lovprogram fra marts 2024 er der lagt op til at forenkle tre konkrete tilsyn.

2. Besparelse udmøntes med størst fokus på administrative ressourcer

Henvisning	<p>Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen, Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats §§ 96,97,97a og 97 b, mv.</p>
Forslag til løsning	<p>Organisering, understøttelse og kontrol af beskæftigelsesindsatsen skal slankes på alle niveauer.</p> <p>De tre mia. skal findes både i Beskæftigelsesministeriet med tilhørende styrelser, de regionale arbejdsmarkedskontorer og i den kommunale indsats.</p> <p>Den nuværende styring gennem puljer skal ophøre. Styring af beskæftigelsesindsatsen skal ske gennem rammelovgivning, der er politisk behandlet i Folketinget.</p>
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Den borgernære indsats rammes økonomisk så lidt som muligt • De administrative opgaver på alle niveauer skal slankes. <i>Need to</i> og ikke <i>Nice to</i> • Større klarhed over opgaver og ansvar end i dag • Puljemidler skal omlægges og anvendes til den ordinære indsats der er vedtaget i Folketinget • Besparelse af administrative omkostninger både centralt og lokalt på grund af nedlæggelse af puljeadministration
Begrundelse	<p>Forenkling af den komplekse lovgivning og mere sammenhængende IT-løsninger vil betyde færre opgaver både i Beskæftigelsesministeriet, tilhørende styrelser, de regionale arbejdsmarkedskontorer og i den kommunale indsats.</p> <p>Det skal stå helt klart, hvem der er ansvarlig for hvilke opgaver. Meget tyder på, at der i dag er et overlap mellem kommunale opgaver og opgaver i de fire arbejdsmarkedskontorer. Arbejdsmarkedskontorerne rolle, funktioner og økonomi bør afdækkes for at sikre, at der ikke udføres dobbeltarbejde. Ansvar og kompetence skal følges ad.</p> <p>Beskæftigelsesindsatsen skal ikke styres af centralt udmeldte puljer. Alle puljer, også de regionale, skal indtænkes i den samlede økonomi på området og skal understøtte den borgernære indsats der er politisk vedtaget. Dvs. alle puljer nedlægges og pengene flyttes til den ordinære indsats.</p> <p>Det skal fortsat være muligt at lave forsøg på beskæftigelsesområdet. Forsøg, der kræver økonomisk understøttelse, kan for eksempel finansieres via private fonde.</p>
Andre bemærkninger	

3. Frihed for kommunerne ift. organisering af indsatsen

Henvisning	<p>Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. LBK nr. 1294 af 20/9/2022</p>
Forslag til løsning	<ul style="list-style-type: none"> • De meget detaljerede regler om, hvordan beskæftigelsesindsatsen skal organiseres, ophæves. • Større frihed for kommunerne ift. at tilrettelægge en for borgere og lokale virksomheder meningsfuld beskæftigelsesindsats.
Fordele	<p>Fremover skal de ledige og arbejdsgivere modtage en mere værdig, nærværende og fleksibel indsats, der imødekommer netop deres behov og ønsker. Samtidig skal medarbejderne vises en tillid, som giver rum til at bruge deres faglige dømmekraft og kendskab til den ledige og det lokale arbejdsmarked. Dette kan understøttes ved at give organiseringen af indsatsen fri.</p> <p>Særligt de udsatte borgere vil kunne komme til at opleve en bedre sammenhæng imellem indsatser på tværs af de store velfærdsområder.</p>
Begrundelse	<p>I Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. særligt kap 2 er der detaljerede regler for, hvordan en kommune skal tilrettelægge beskæftigelsesindsatsen.</p> <p>Det er ikke organisering af indsatsen, der skal understøtte et "ens niveau" på tværs af kommuner ift. borgers retssikkerhed. Det er derimod de retskrav borger har med afsæt i beskæftigelseslovgivning og retspraksis.</p>
Andre bemærkninger	<p>Det er allerede politisk bestemt at landets "jobcentre" skal nedlægges.</p>

4. Sammenhæng ml. ansvar for indsats og økonomi

- Forsikrede ledige

Henvisning	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen mv.
Forslag til løsning	<ul style="list-style-type: none"> Kommunerne skal først overtage det økonomiske ansvar for de forsikrede ledige, når de også har ansvaret for både samtaler og indsatser.
Fordele	Kommunernes økonomi er entydigt afhængigt af "egne indsatser."
Begrundelse	<p>Fra 1. januar 2024 har a-kasserne overtaget ansvaret for samtaler de første 3 måneder af ledighedsperioden, men der er ikke ændret i refusionsreglerne.</p> <p>Dvs. det er kommunerne der bærer den økonomiske byrde, hvis ledighedsperioden bliver længere. Det skal ændres.</p> <p>Det er vigtigt at ansvar for indsatsen og økonomi følges ad.</p>
Andre bemærkninger	

5. Borger skal mødes med tillid og værdighed

- Første møde med "beskæftigelsessystemet" skal gentænkes

Henvisning	Lov om sygedagpenge § 21, Lov om arbejdsløshedsforsikring §§ 62-65, Lov om aktiv socialpolitik §§ 35 – 40a, §§ 69a – 69g, §§ 69L - 69Q, §§ 7 – 77b
Forslag til løsning	<p>Alle borgere skal mødes med tillid og værdighed. På første møde skal fokus være en drøftelse af muligheder, som for den enkelte viser vejen frem mod job eller uddannelse.</p> <p><u>Første møde - Personlig fremmøde,</u> Borgeren vejledes mundtligt og kortfattet om pligten til at møde til samtaler, som jobcentret indkalder til. Borgeren modtager samtidig en kortfattet pjece om dette krav.</p> <p><u>Første møde - Skriftlig indkaldelse,</u> Visse borgere møder systemet første gang via et indkaldelsesbrev fra kommunen. Borgeren vejledes ikke i indkaldelsesbrevet om retsvirkninger af evt. udeblivelse fra mødet. Fokus i brevet skal være, at borgeren forbereder sig til at drøfte den beskæftigelsesrettede indsats. Brevet skal vise tillid til, at borgeren selvfølgelig møder frem og medvirker. Hvis borger imod forventning ikke møder frem, skal borgeren indkaldes til et nyt møde, og her vejledes om retsvirkninger af udeblivelse.</p>
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • En mere værdig kommunikation med borger • Mødet mellem borger og Jobcenteret bygger på tillid • Besparelse af administrative ressourcer i ministerier, kommuner og styrelser • Forventelig større effekt på beskæftigelsesindsatsen
Begrundelse	<p>Hidtil er borgeren mødt med mistillid ved første møde. Det meget omfattende vejledningsregime, som hidtil har præget borgerens første møde med "systemet", er faldet bort fra 1. januar 2024. Det skal der absolut kvitteres for. Men vi skal gå endnu længere. Borgerne vil gerne gøre det rigtige, men føler sig mødt af et system med en forudfattet mening om det modsatte. Det betyder, at borgeren stadig oplever, at jobcentret møder dem med mistillid - det er uværdigt.</p> <p>Kommunen har ikke en selvstændig interesse i at sanktionere den ledige. Kommunen har derimod en vigtig opgave i at opbygge et tillidsforhold til den ledige, og kun åbne op for sanktionsregimet for de borgere, der ved adfærd viser, at de ikke ønsker at leve op til de rådighedskrav, der stilles. Lovgivningen skal være for de mange, og ikke for de få.</p> <p><u>Borgeren skal først vejledes om pligter når det er relevant.</u> Ovenstående princip skal også gælde for alle andre forhold. Fx dagpengemodtager der skal registrere CV på jobnet. Hvis borgeren ikke overholder aftalen med jobcentret om at gøre det, vejleder jobcentret om, at borgeren har pligt til at gøre det, og vil blive sanktioneret næste gang, borgeren undlader at leve op til pligten.</p>
Andre bemærkninger	Muligheder for digital vejledning med visse grupper af borgere efter overstående principper bør undersøges nærmere.

6. De mest udsatte borgere skal have en mere sammenhængende indsats

- Bedre sammenhæng ml. servicelov og beskæftigelseslovgivningen

Henvisning	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og Lov om social service
Forslag til løsning	Ny lovgivning der gør det muligt for kommunerne at lave en samlet udredning, som omfatter én plan på tværs af social- og beskæftigelsesområdet for de mest udsatte borgere. Altså én indsats - én Plan.
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Mere værdige indsatser for udsatte borgere • Sammenhæng mellem indsatser på tværs af servicelov og beskæftigelseslov • Reduktion af administrative udgifter • Kortere borgerforløb
Begrundelse	<p>Der er behov for forenkling af lovkomplekset for de borgere, der skal have en indsats på tværs af beskæftigelseslov og servicelov.</p> <p>Borgere, som har komplekse og sammensatte problemer, har ofte flere kommunale planer, der hver især er udarbejdet på baggrund af lovkrav i de forskellige sektorlovgivninger.</p> <p>Denne målgruppe har brug for en helt særlig koordineret indsats på tværs af flere velfærdsområder. Ofte er der – ud over indsats efter serviceloven og beskæftigelsesloven - også behov for en sundhedsindsats fra regionen.</p> <p>Koordineringsindsatsen er en forudsætning for at understøtte borgerens udvikling og progression i forhold til arbejdsmarkedet og øget livsmestring.</p> <p>Forslaget betyder dels, at borgeren ikke selv behøver at navigere mellem social-, sundheds-, beskæftigelses- og uddannelsesområdet, og dels, at kommunen får bedre mulighed for at finde løsninger på komplekse problemer i samarbejde med borgeren.</p> <p>Væk fra sektorlovgivning, der ikke hænger sammen for de mest udsatte borgere.</p>
Andre bemærkninger	<p>(Reformkommissionens anbefaling 1.7 og 2.3.g)</p> <p>OBS: Der er tidligere indgået to politiske forlig med samme målsætning.</p> <p>December 2018: <i>“Aftale om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer”</i>.</p> <p>Juni 2022: <i>“Aftale om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer”</i>.</p>